

Wirusy, pandemie i demokracja

Rob Wallace

10 czerwca 2013, polskie tłumaczenie 21 kwietnia 2020

Poniżej prezentujemy artykuł Roba Wallace'a pt. „Protecting H3N2v's Privacy”, który ukazał się po raz pierwszy w połowie 2013 r. na blogu Farming Pathogens. Wallace w swoich badaniach szczególny nacisk kładzie na kapitalistyczny i przemysłowy system produkcji rolnej jako potencjalne źródło pandemii. Fermy przemysłowe (kurczaków, kaczek i świń) stają się rezerwuarem zjadliwych i niebezpiecznych dla ludzi szczepów wirusów. Patogeny mogą być w tym przypadku przenoszone między fermami i regionami także przez dzikie ptactwo. Istnieją jednak inne schematy wybuchu epidemii. Na przykład wylesianie i niszczenie naturalnych ekosystemów – w wypadku działań gospodarczych czy zmian klimatycznych – doprowadza do sytuacji, że zwierzęta dzikie przenoszą się w obręb ludzkiego habitatu. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku m.in. wybuchu epidemii wirusa Nipah w Malezji (1998 r.), kiedy nietoperze zostały pozbawione swoich żerowisk i zawędrowały na drzewa owocowe w pobliżu hodowli trzody chlewnej. Wirus przeniósł się na świnię, a potem na ludzi. I w tym zatem przypadku fermy stały się rozsądkiem zarazy. Wreszcie presja na obszary dziewicze i utowarowienie fauny sprawia, że masowo odławiane zwierzęta pojawiają się na światowych rynkach zbytu, jak ten w chińskim Wuhan – dziś najbardziej prawdopodobnym miejscu wybuchu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Warto zauważyć, że to wszystko związane jest ze zmianami w formach i wielkości konsumpcji – szybko rosnącym światowym spożyciem mięsa zarówno zwierząt hodowlanych, jak i dzikich. Wallace sygnalizuje w artykule, że rządy, jednocześnie zatajając informacje na temat ryzyka epidemii, wykorzystują zagrożenie w celu ograniczenia swobód obywatelskich. (oprac. J. Urbański).

Dziennik The Guardian opublikował serię wyjątkowych artykułów na temat zakresu nadzoru, jaki Agencja Bezpieczeństwa Narodowego Stanów Zjednoczonych wprowadziła wobec własnych obywateli i milionów innych osób na całym świecie ¹.

Zwolennicy tego typu programów, w tym prezydent Obama, twierdzą, że potajemne gromadzenie metadanych internetowych i telefonicznych – kiedy, gdzie i z kim się kontaktujemy – służy naszemu bezpieczeństwu ².

Muszę powiedzieć, że jako epidemiolog ewolucyjny uważam, że jest to zastanawiająca ochrona, choćby dlatego, iż do tej pory zawiodły próby stworzenia „mapy śmiertelności gryp”, ponieważ rządy na całym świecie, w tym w USA, odmawiają podania lokalizacji i terminów wybuchu epidemii wśród zwierząt hodowlanych ³.

---

¹ Black I. (2013), “NSA spying scandal: What we have learned”, The Guardian z dn. 10 czerwca; <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/10/nsa-spying-scandal-what-we-have-learned>

² Jackson D. (2013), “Obama defends surveillance programs”, USA Today z dn. 7 czerwca; <http://www.usatoday.com/story/news/politics/2013/06/07/obama-clapper-national-security-agency-leaks/2400405/>

³ Butler D. (2008), “Politically correct names given to flu viruses”, Nature 452: 923.

Wygląda na to, że prawa do „prywatności” tych wirusów – a tak naprawdę farm, na których się rozprzestrzeniają – są lepiej chronione niż prywatność ludzi, których epidemiolodzy rzekomo starają się chronić.

Jak pisze Helen Branswell, typowanie szczepów wirusów i sekwencjonowanie genetyczne patogenów przeprowadzone przez National Animal Health Laboratory Network w Stanach Zjednoczonych (w tym na kilku publicznych uniwersytetach finansowanych ze środków federalnych) pozostaje ściśle poufne i wyłącznie do wglądu branży hodowlanej ⁴.

Paul Sundberg, wiceprezes ds. nauki i technologii National Pork Board, wyjaśnia: „Świnie są własnością rolnika. I to, co dzieje się z trzodą, to sprawa rolnika, a nie rządu, tak długo jak infekcja zachodząca u tych świń nie została określona jako „choroba transmisyjna” zagrażająca stadu krajowemu” ⁵. Jakby nowa pandemia pojawiała się tylko wtedy, gdy infekcja dotknie całego stada krajowego.

Jeszcze zanim świńska grypa H1N1 z 2009 r. – której źródłem pochodzenia najwyraźniej był przemysłowy chów trzody chlewnej – zaczęła się na dobre rozwijać, producenci świń, zaniepokojeni wpływem „złej prasy” na wyniki finansowe, przestali wysyłać próbki ⁶. Zabięając o jakąkolwiek współpracę ze strony branży, CDC [Centers for Disease Control and Prevention – Centra Kontroli i Prewencji Chorób] i USDA [United States Department of Agriculture – Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych] określiły zasady anonimowości.

Wszelkie odkrycia dotyczące wirusów, w tym dane opisujące na której farmie, a nawet w którym hrabstwie [powiecie] wystąpiła epidemia, są udostępniane większemu gronu naukowców tylko za zgodą producenta, którego problem dotyczy. Z reguły badacze mogą badać tylko samego wirusa, co daje banalne wyniki, jak możemy wnioskować z niekom-

---

⁴ Branswell H, (2011), “Flu factories.” Scientific American; <http://www.scientificamerican.com/article/pandemic-flufactories/>; USDA (2015), National Animal Health Laboratory Network (NAHLN), 23 marca; http://www.aphis.usda.gov/animal_health/nahln/images/all_labs_disease_designations.gif; USDA (2015). All NAHLN Lab List, Marzec 2015; http://www.aphis.usda.gov/animal_health/nahln/downloads/all_nahln_lab_list.pdf

⁵ Branswell H. (2011), “Flu factories”.

⁶ Wallace R.G. (2009), “The hog industry strikes back”, Farming Pathogens, z dn. 1 czerwca, <https://farmingpathogens.wordpress.com/2009/06/01/the-hog-industry-strikes-back/>

pletnej, choć „heroicznej” pracy Eddiego Holmesa i Matthew Scotcha na temat grup filogeograficznych ⁷.

Innymi słowy, rząd dużego kraju przemysłowego nie daje sobie – a tym bardziej nikomu innemu – prawa dostępu do danych dotyczących współrzędnych geograficznych potrzebnych do ustalenia, w którym miejscu może dojść do wybuchu śmiertelnej pandemicznej grypy na terenie kraju. Eksperci od dawna twierdzą, że grozi to śmiercią setek milionów ludzi na całym świecie ⁹. Rzeczywiście, nawet jeśli kolejna osoba zostanie zarażona przez świnie, rząd USA nadal potrzebuje zgody właściciela, zanim źródło świńskiej infekcji będzie mogło zostać poddane testom.

W przeciwieństwie do tego dowiadujemy się, że dzięki programom NSA [National Security Agency – Agencja Bezpieczeństwa Narodowego], takim jak Boundless Informant oraz PRISM, zmapowano biliony prywatnych połączeń i e-maili nawet po adresie IP, w tym w niektórych przypadkach w zakresie treści połączeń ¹⁰.

Doniesienia te mówią o tym, że Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego USA [Department of Homeland Security] monitoruje strony mediów społecznościowych pod kątem słów kluczowych mających wskazywać na zagrożenie terrorystyczne ¹¹. Podejrzane hasła obejmują takie zwroty jak: „Wybuch”, „Zanieczyszczenie”, „H1N1” [podtyp wirusa grypy], „H5N1” [zjadliwy szczep wirusa ptasiej grypy], „Ptasia grypa”, „Grypa”, „Tamiflu” [lek na grypę], „z człowieka na człowieka”, „CDC”, „FDA” [Food and Drug Administration – Agencja Żywności i Leków], „WHO” [Światowa Organizacja Zdrowia], „Świnia”, „Wieprzowina”,

---

⁷ „Filogeografia zajmuje się poznawaniem zasad i procesów rządzących geograficznym rozmieszeniem linii rodowych (genetycznych), a w szczególności tych w obrębie jednego gatunku lub pomiędzy blisko spokrewnionymi gatunkami. W celu ustalenia i zobrazowania ewolucyjnych zależności pomiędzy liniami genetycznymi wykorzystywane są techniki biologii molekularnej (jądrowe i mitochondrialne markery DNA), paleontologia (datowanie skamieniałości) oraz narzędzia bioinformatyczne”. Joanna Stojak, „Filogeografia ssaków w Europie – koncepcja badań i wybrane zagadnienia”, KOSMOS, tom 63, nr 1, 2014.

⁸ Nelson M.I., P. Lemey, Y. Tan, A. Vincent, T.T.-Y. Lam i inni (2011), “Spatial dynamics of Human-Origin H1 Influenza A Virus in North American swine”, PLoS Pathog 7(6): e1002077. doi: 10.1371/journal.ppat.1002077; Scotch M. and C., Mei (2013), “Phylogeography of swine influenza H3N2 in the United States: Translational public health for zoonotic disease surveillance”, Infection, Genetics and Evolution 13:224-229.

⁹ Webster R.G. and E.J. Walker (2004), “Influenza”, American Scientist 91:122-29.

¹⁰ Greenwald G. and E. MacAskill (2013), “Boundless Informant: The NSA’s secret tool to track global surveillance data”, The Guardian z dn. 11 czerwca; <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/08/nsa-boundless-informant-global-datamining>; Greenwald G. and E. MacAskill (2013), “NSA Prism program taps in to user data of Apple, Google and others”, The Guardian, 7 czerwca; <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/06/us-tech-giants-nsa-data>

¹¹ Cohen R. (2012), “Dept. of Homeland Security Forced to Release List of Keywords Used to Monitor Social Networking Sites,” Forbes z dn. 26 maja; <http://www.forbes.com/sites/reuvencohen/2012/05/26/department-of-homeland-security-forced-to-release-list-of-keywords-used-to-monitor-social-networking-sites/>

„Rolnictwo”, „Odporność”, „Zakażenie”, „Pandemia” i „Fala” – istna „chmura tagów” charakterystyczna dla wielu blogów naukowych, w tym tego.

Czy różnica pomiędzy – z jednej strony – zakładaną anonimowością czynników chorobotwórczych, a z drugiej brak zachowania prywatności ludzi, ma związek z naturą naszej demokracji? To tak jakby mówienie o wybuchu epidemii było uważane za bardziej niebezpieczne niż sam jej wybuch.

Anarcho-Biblioteka
Teksty spod czarnej flagi

Rob Wallace

Wirusy, pandemie i demokracja

10 czerwca 2013, polskie tłumaczenie 21 kwietnia 2020

[https://www.rozbrat.org/publicystyka/kontrola-spoeczna/
4716-wirusy-pandemie-i-demokracja](https://www.rozbrat.org/publicystyka/kontrola-spoeczna/4716-wirusy-pandemie-i-demokracja)

link do angielskiego oryginału -

<https://farmingpathogens.wordpress.com/2013/06/10/protecting-h3n2vs-privacy/>

pl.anarchistlibraries.net